

Felkészülés az idősödő, idős fogyatékossgal élők ellátására Van-e átjárhatóság ? - Bentlakásos intézményrendszer és az idősödő ellátottak

Előadó:

Dr. Suller Attiláné, elnök - Fény Felé Alapítvány Debrecen

Danubius Aréna, Budapest, 2022. szeptember 23.

**Valóban időzített bomba a
fogyatékossgal élő idős emberek
szociális ellátása Magyarországon ?**

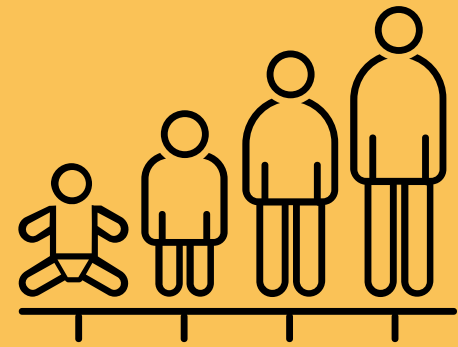
**Kell -e ezzel a témával az ÉTA Országos
Szövetségnek,
a CÉHálózat Egyesületnek foglalkozni ?**

Magyarországon a fogyatékoságtudomány önálló kutatási területté vált

A mikrocenzus adatai segítenek képet kapnunk arról, hogy az egyes szociális szolgáltatásokra mekkora igény van, milyen mértékben elérhetőek, van -e szükség a jövőben új ellátási formák kiépítésére, beindítására.

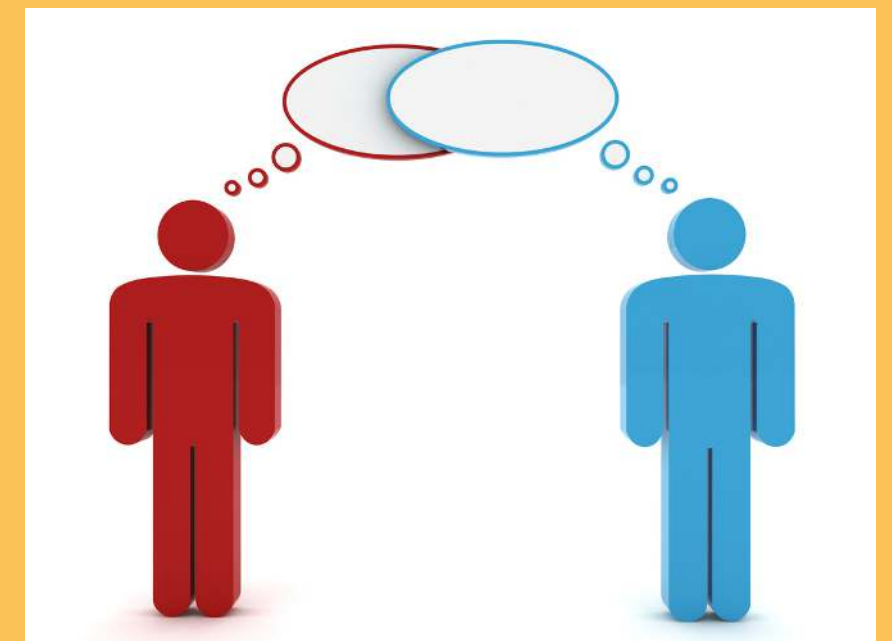
Felvetett probléma

Az ÉTAhoz és a CÉHálózatához tartozó civil szervezeteink által létesített, és 20-25 éve működtetett lakóotthonokban, támogatott lakhatásban élők átlagéletkora közelít az 50 évhez.

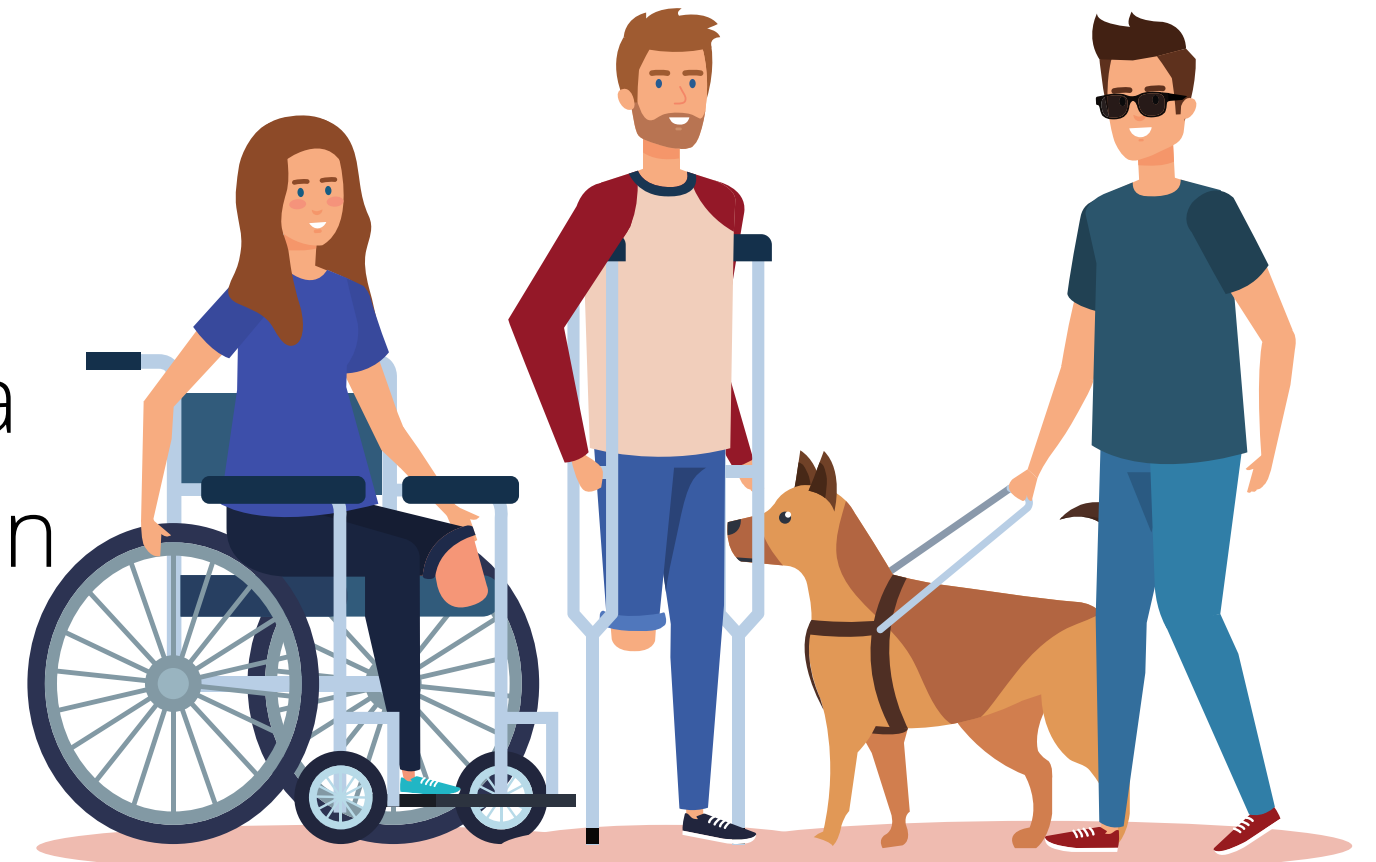
A fogyatékossgal élők 95,5 %-a családban él. Megjelent az idős szülő idős gyermeke. Mi történik egy 50-60 éves fogyatékossgal élővel, ha hirtelen meghalnak az eddig teljes életvitelükről gondoskodó szülők ??

Fel vagyunk rá készülve ?

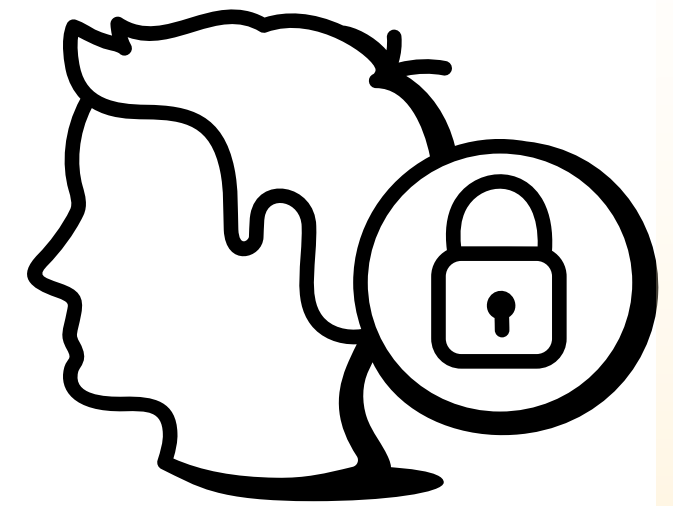

Magyarországon a KSH szerint
csökkent a fogyatékossgal
élő személyek száma
2011-ben 491.000 fő,
2016-ban 408.000 fő,

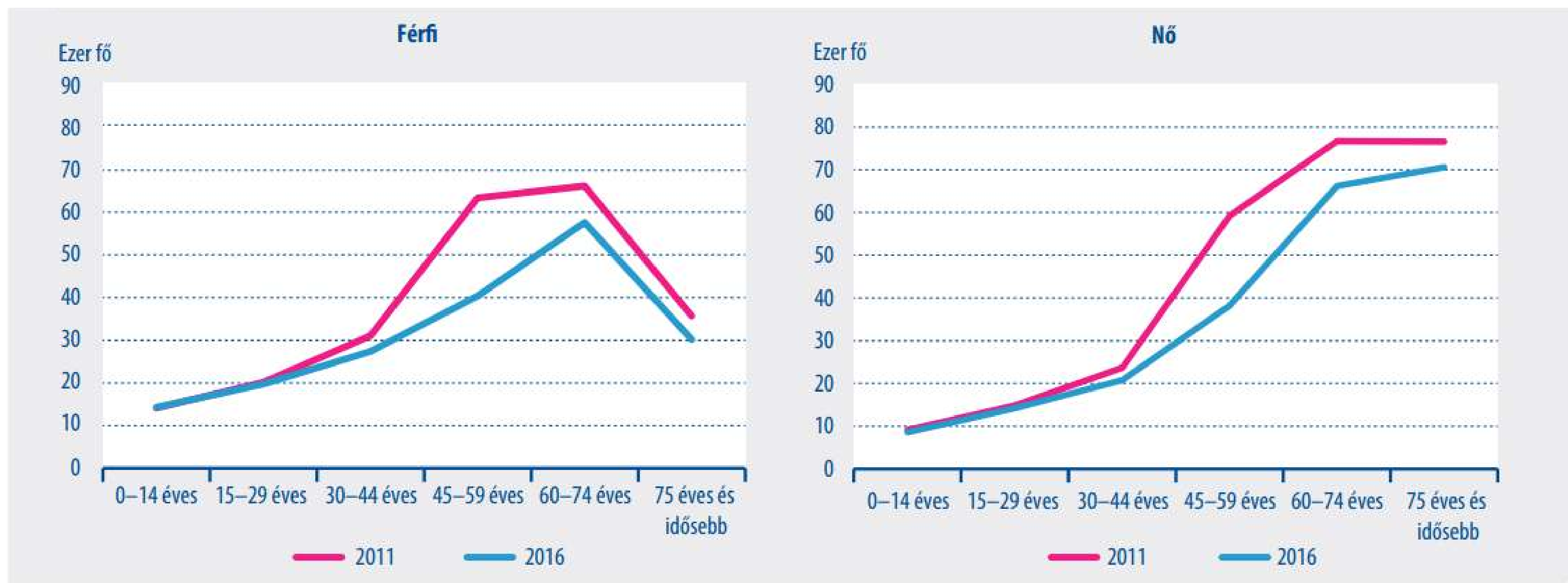
A fogyatékos lakosság 13 %-a Budapesten, 18 %-a
megyeszékhelyen, egyharmaduk kisebb városokban
és községekben él.

Nőtt az értelmi sérültek, autisták száma.
Az értelmi fogyatékosok száma 25 %-kal emelkedett.
2016-ra meghaladta az **50 .000 főt**,
legnagyobb ugrás az autisták számának növekedésében
volt, számuk a 2011-es adatnak a duplájára nőtt: közel **9.000 fő**

A fogyatékos személyek száma nem és korcsoport szerint

² Azok helyett, akik saját maguk nem tudtak, a háztartás más tagja válaszolhatott.

³ Lásd ezzel kapcsolatban részletesen: Boros Julianna, Györke Judit, Pásztorné Stokker Erzsébet, Szabó Zsuzsanna Krisztina: *A 2014-ben végrehajtott Európai lakossági egészségfelmérés eredményei*. Budapest: KSH (megjelenés alatt)

A fiatalabb korcsoportban a férfiak,
az idősebben (61-74 év)
viszont a nők vannak többségben.
2022-ben kb. 65.000 60 éves
fogyatékossgal élő férfi él.

Magyarországon ma kb. 70-80 ezer
fogyatékossgal élő nő él.
Többségük jó eséllyel megéli a
75. életévét, vagy annál
többet.

**Ok, ami miatt
csökkent
a magukat
fogytékosoknak valló
személyek száma:**

az össznépeség - köztük a fogyatékossgal
élők egészségi állapotának általános javulása,

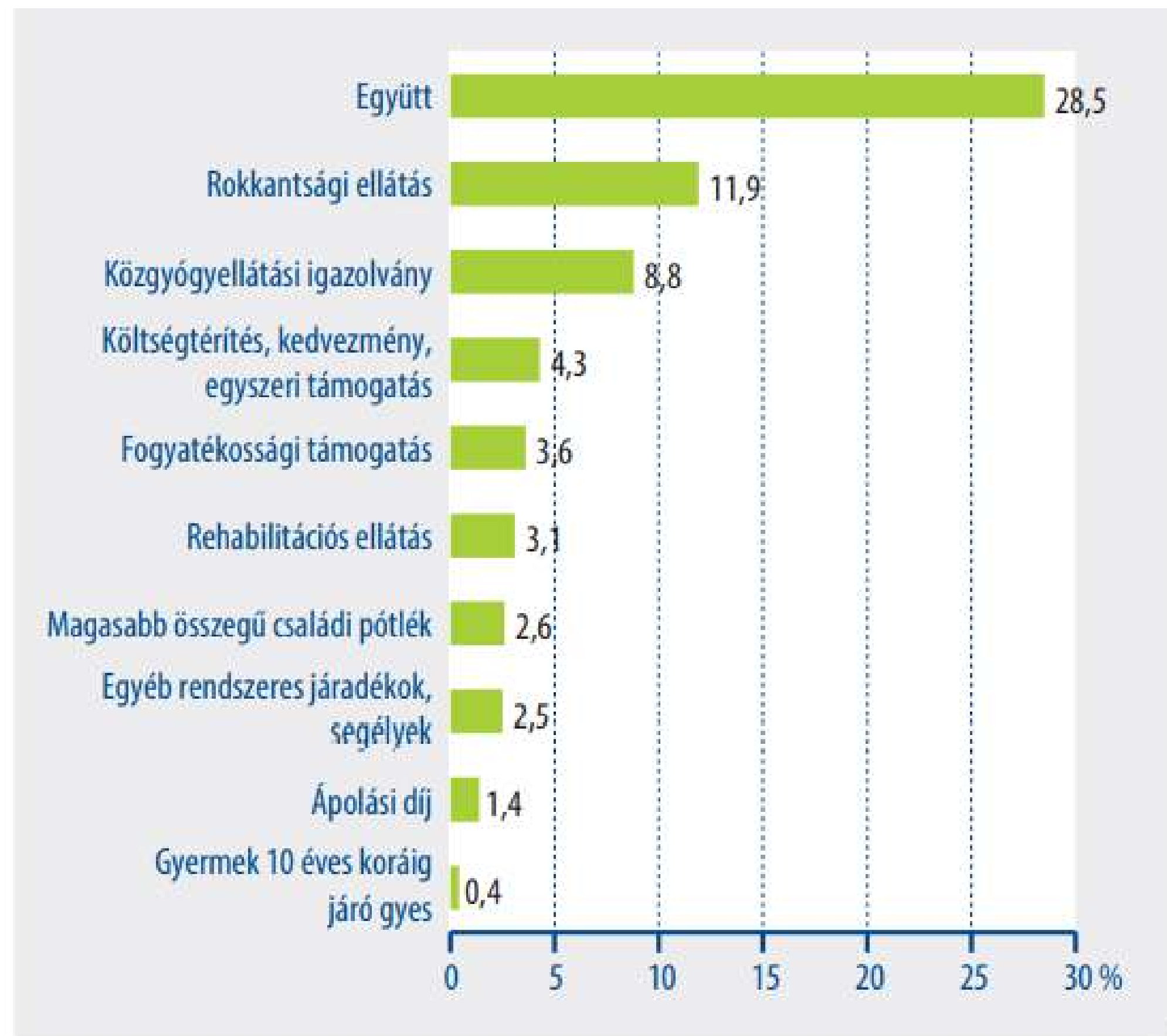
tudományos eredmények,
diagnosztikai eljárások fejlődése,
egyes fogyatékossgágtípusokra irányuló
megélenkűlő szakmai figyelem,

az egészségi állapothoz kapcsolódó
szociális ellátások rendszerének
jelentős átalakulása

Pénzbeli juttatások, és támogatások

A pénzbeli, természeti juttatásokat igénybe vevők aránya

Foglalkoztatásban való részvétel

2011-2016 között az egészséges munkavállalók körében 40-ről 46 %-ra növekedett a foglalkoztatottak száma. A fogyatékosok körében a foglalkoztatottak száma 16 %-ra emelkedett, miközben csökkent a munkanélküliek és az inaktívak

Miért kevés ez ?

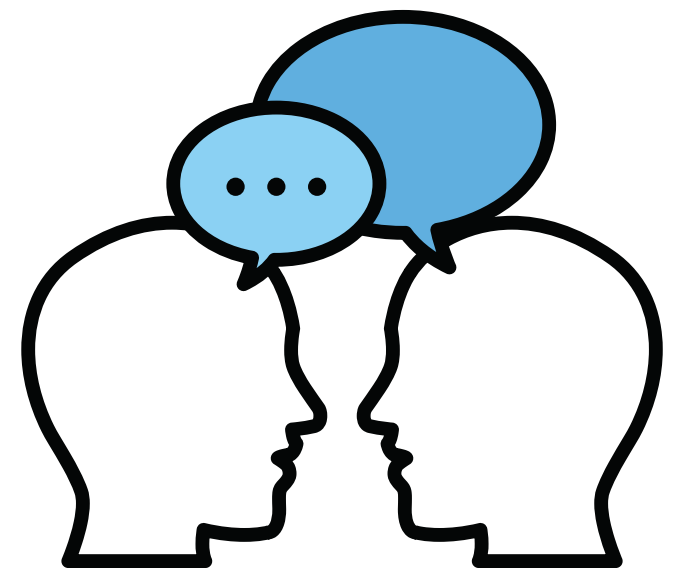
aránya is.

Mert kevés lesz a saját jogú öregségi nyugdíjas.

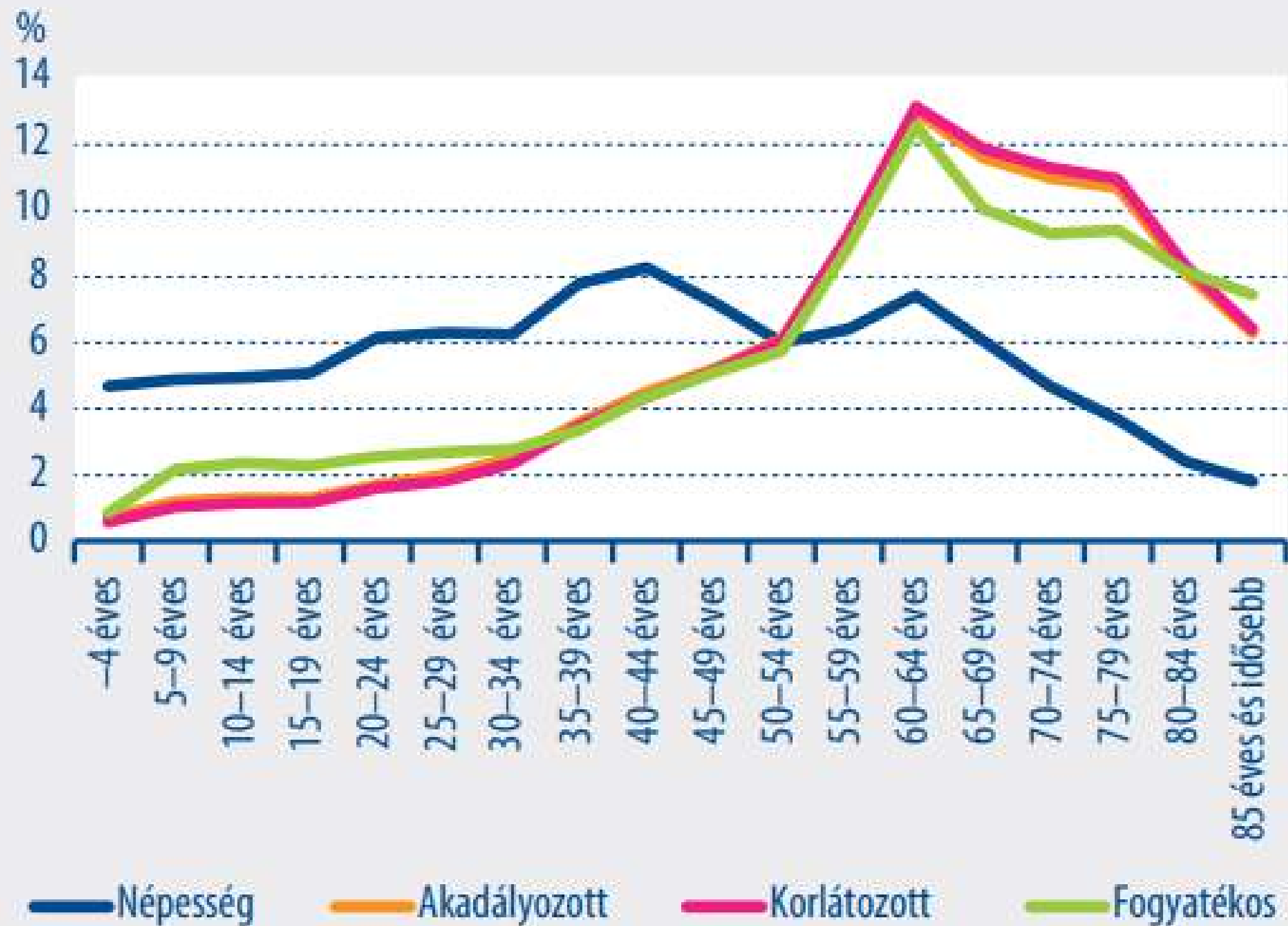

A magánháztartásokban élő akadályozottak jellemzői

A nem intézetben élő fogyatékos személyek, és az egészségi probléma miatt a mindennapi tevékenységek elvégzésében korlátozott emberek együttes száma a 2016. évi mikrocenzus alapján **1.423.000 fő** volt. Az akadályozott személyek negyedének van fogyatékosága (**58 %-uk** kismértékben, **37 %-uk** súlyosan).

A népesség és az akadályozottak kormegoszlása

Az akadályozott személyek több, mint fele saját jogon öregségi nyugdíjas, járulékos.
Az arányuk meghaladja a népességbeli érték kétszeresét.

Feleannyian dolgoznak,
és rokkantsági, rehabilitációs vagy egyéb egészségkárosodási ellátásban ötször többen
részesülnek, mint az átlagpopuláció.

Megváltozott munkaképességű személyeket megillető ellátás (öregségi nyugdíjkorhatár betöltése esetén):

Az öregségi nyugdíj megállapítását nem zárja ki, ha az igénylő a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) hatálya alá tartozó ellátásban részesül.

Az öregségi nyugdíj megállapításával egyidejűleg azonban a megváltozott munkaképességen alapuló ellátást meg kell szüntetni.

Az 1955. január 1-jét megelőzően született és 2011. december 31-én I-III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban részesülő személyek az öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követően kérhetik, hogy a rokkantsági ellátásuk azonos összegben öregségi nyugdíjként kerüljön továbbfolyósításra. Ez természetesen nem zárja ki azt, hogy az ellátott az öregségi nyugdíj megállapítását kérje.

A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság az érintetteket az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése előtt 2 hónappal tájékoztatja az öregségi nyugdíj igénybevételeinek lehetőségeiről.

Fejlesztő foglalkoztatásban résztvevők

A fejlesztési jogviszony beleszámít a szolgálati időbe, mivel a jogszabály kimondja, hogy szolgálati időként kell figyelembe venni a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szerinti fejlesztési jogviszonyban foglalkoztatott személy tekintetében a fejlesztési foglalkoztatási óradíj folyósításának időtartamát, ha az előírt nyugdíj járulékot megfizették.

Mi várható a következő 10 évben ?

lakóotthonaink, támogatott lakhatásaink lakói közül egyre többen elérik a nyugdíjkorhatárt

a lakók jövedeleme jelentősen csökkenni fog,

csökken a személyi térítési díjuk

a szociális ellátásban nagyobb hangsúlyt kap az egészségügyi, demens ellátás

már nem a szociális önállóságukat fejlesztjük a lakóknak, hanem igyekszünk a leépülésüket lassítani

az eddigiektől eltérő ellátási szükséglet jelentkezik: 24 órás ellátás, ami főleg az intézményen belül valósul meg

**Ez jelentősen több pénzbe kerül, mint
amennyiből jelenleg biztosítani tudjuk a
működtetést.**

A lakók eltérő életkora miatt szükségleteikben, napi
életvezetésükben óriási eltérések lesznek.

Hátrányban lesznek a csak egy házat üzemeltető
szolgáltatók,
megnő a hálózatok szerepe.

Új ellátotti kör jelenik meg:

Eddig családban élő
(sokszor sajnos teljesen
kiszolgált, túlgondoskodásban részesült)

60-80 éves személyek,

elsősorban nők, akik

soha nem dolgoztak vagy esetleg csak
fejlesztő foglalkoztatásban vettek részt,

akik szüleik halála miatt kerülnek be a bentlakásos intézménybe,
és "sokként" élik meg a hirtelen változást életükben.

Ami felé sok ÉTA tagszervezet halad:

lakóink, akiket szeretünk, eddig neveltünk, fejlesztettünk évről-évre,
lassan idős életkorba kerülnek

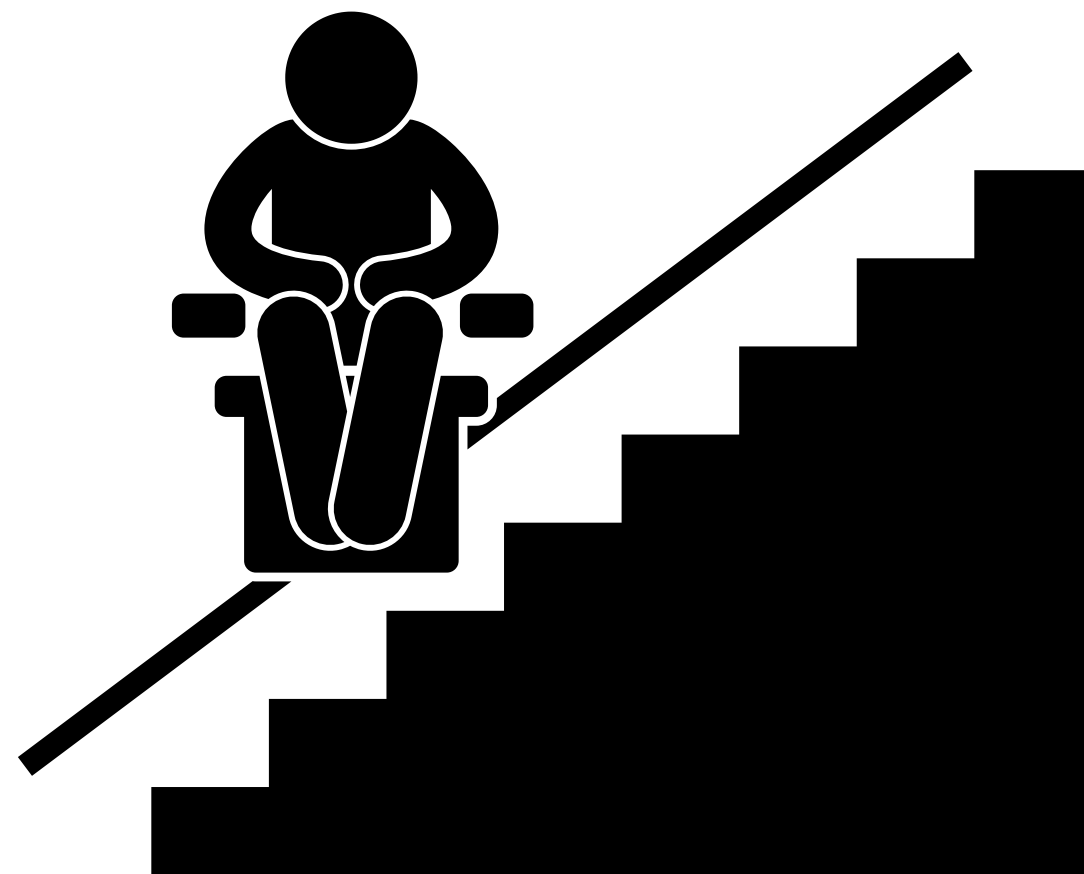
családjuk soha nem volt -vagyis mi vagyunk a családjuk

vagy elveszítik idős szüleiket, családjukat és csak ránk számíthatnak

Fel vagyunk rá
készülve ???

Hozzunk vajon létre időotthont Támogatott lakhatás helyett ?

Fokozott gondozású szükséglet
normatív támogatás a TL házban
1.687.500 Ft/év/fő
bérkompenzáció
3.524.625 Ft éves 2,5 fő dolgozó

Demens idős normatív
támogatás idős otthonban
1.238.750 Ft/év/fő
+ 2.796.283 Ft éves
bérkompenzáció 2,5 fő
dolgozó

Felhasznált irodalom:

Dr. Vukovich Gabriella KSH elnöke

Mikrocenzus 2016

A fogyatékos és az egészségi ok miatt
korlátozott népesség jellemzői

**Itt az idő, hogy az ÉTA és a CÉHálózat felhívja a figyelmét a magyar
kormányra erre a problémára, hogy végre forrást biztosítsanak
nemcsak a nagy intézetek kitagolására, hanem a családban élő
fogyatékossgal élő idős emberekre is !**

**Köszönöm a
figyelmet!**